

ALYTAUS APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. lapkričio 3 d.
Varėna

Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų teisėja Silvana Girdenienė,
sekretoriaujant Ritai Tamulienei,
dalyvaujant pareiškėjos Valstybės įmonės Turto bankas atstovui R [redacted] I [redacted] (prisijungęs
nuotoliniu būdu per ZOOM programėlę),
nedalyvaujant suinteresuoto asmens Varėnos rajono savivaldybės administracijos atstovui,
teismo posėdyje žodinio proceso tvarka, išnagrinėjo pareiškėjos Lietuvos Respublikos,
atstovaujamos VĮ Turto bankas, pareiškimą suinteresuotam asmeniui Varėnos rajono savivaldybės
administracijai dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo.

Teismas

n u s t a t ė :

Pareiškėja kreipėsi į teismą, prašydama daiktinių teisių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre tikslu nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad butas Nr. 2 (unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002) (toliau – ir Butas Nr. 2), esantis Naujųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., yra valstybės – Lietuvos Respublikos – nuosavybė.

Pareiškėja nurodė, kad Valstybės įmonė Turto bankas (toliau – Turto bankas) gavo pranešimą apie butą Nr. 2, esantį Naujųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., kurio nuosavybės teisės registruotos kolūkio „Lietuva“ vardu. Turto bankas kreipėsi į Varėnos rajono savivaldybės administraciją bei Kauno regioninio valstybės archyvo Alytaus filialą dėl duomenų apie kolūkio „Lietuva“ likvidavimą/išregistravimą/reorganizavimą pateikimo, bei dokumentų apie tai, kaip buvo paskirstytas kolūkio turtas (taip pat ir minimas butas) jį likvidavus/išregistravus/reorganizavus pateikimo. Duomenų, kad minėtas Butas Nr. 2, kurio nuosavybės teisės registruotos kolūkio „Lietuva“ vardu, būtų privatizuotas ar kitaip perduotas kitiems asmenims, negavo. Taip pat pareiškėja neturi duomenų, kad ir kiti asmenys būtų privatizavę butą.

Pareiškėja pažymėjo, kad Butas Nr. 2 pastatytas kaip valstybės nuosavybė ir nuo pat jo sukūrimo iki šio momento turtas išsaugojo valstybės nuosavybės statusą. Pagal 1964 m. Civilinio kodekso 97, 98 straipsnius valstybė buvo vienintelė viso valstybinio turto savininkė. Tik atkūrus Lietuvos Respublikos Nepriklausomybę, viešosios nuosavybės perleidimas į privačią nuosavybę vykdytas 1991 m. Butų privatizavimo įstatymo, 1991 m. Valstybinio turto pirminio privatizavimo įstatymo nustatyta tvarka. Šis butas nebuvo privatizuotas teisės aktų nustatyta tvarka, todėl jis liko valstybės nuosavybė. Valstybė taip pat nebuvo perdavusi turto Varėnos rajono savivaldybei.

Teismo posėdžio metu pareiškėjos atstovas palaikė pareiškimą, prašė jį tenkinti. Nurodė, kad tuo metu kai vyko kolūkių likvidavimo ir turto privatizavimo procesai – juose dalyvavo savivaldybės. Suinteresuotas asmuo Varėnos rajono savivaldybės administracija nurodžiusi, kad neprieštarauja prašomam nustatyti juridinę reikšmę turinčiam faktui. Kreipėsi į teismą su pareiškimu dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, kadangi neturi pakankamai įrodymų, kad galėtų įregistruoti turtą (butą) registre. Už šį turtą (butą) atsakingas Turto bankas.

Suinteresuotas asmuo Varėnos rajono savivaldybės administracija pateikė atsiliepimą į pareiškėjos pareiškimą, kuriame nurodė, kad neprieštarauja, jog daiktinių teisių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre tikslu, būtų nustatytas juridinę reikšmę turintis faktas, kad butas Nr. 2 (unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002), esantis Naujųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., yra valstybės nuosavybė bei prašė priimti sprendimą teismo nuožiūra, jų atstovui nedalyvaujant. Suinteresuotas asmuo taip pat nurodė, kad nurodyto buto Nr. 2, unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002, adresas yra ne Naujųjų Naniškių k., kaip nurodęs pareiškėjas, o – Senųjų Naniškių k.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Pareiškimas tenkinamas visiškai.

Iš teismui pateiktos Valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro 2022 m. rugpjūčio 1 d. duomenų bazės išrašo matyti, kad buto Nr. 2 (unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002), esančio Naujųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., nuosavybės teisės registruotos kolūkio „Lietuva“ vardu. Atkreiptinas dėmesys, kad Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje įvedus unikalų buto numerį, Nekilnojamojo turto registro 2022 m. rugsėjo 28 d. duomenų bazės išrašė jau nurodoma, kad aukščiau nurodyto buto Nr. 2, unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002, adresas – Naniškių g. 19-2, Senųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav. Iš aukščiau nurodytų Valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašų matosi ir tai, kad buto Nr. 2, unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002, *nuosavybės įregistravimo pagrindas: 1992-07-23 Miesto (rajono) valdybos potvarkis Nr. 463-v, įrašas galioja: nuo 1992-08-05. Iš Lietuvos Respublikos Varėnos rajono valdybos 1992 m. liepos 23 d. Potvarkio Nr. 463-v „Dėl nuosavybės teisių pripažinimo“*, kopijos pasirašytos Rajono valdytojo J. K. [redacted] matosi, kad minėtu potvarkiu buvo nutarta <...> *Sutinkamai su rajono valdybos sprendimu: 1. Tvirtinti Alytaus inventorizavimo projektavimo ir paslaugų biuro išvadas: <...> bei <...> 2. Pripažinti nuosavybės teises: 2.1. „Lietuvos“ kolūkiui į vieno aukšto dviejų butų mūrinį gyvenamąjį namą ir ūkio pastatą, esančius Matuizų apyl. Naniškių kaime, 86,81 m² bendro naudingo ir 33,66 m² gyvenamojo ploto.* <...>

Šiuo nagrinėjamu atveju laikytina, kad Butas Nr. 2 pastatytas kaip valstybės nuosavybė ir nuo pat jo sukūrimo iki šio momento turtas išsaugojo valstybės nuosavybės statusą. Pagal 1964 m. Civilinio kodekso 97, 98 straipsnius valstybė buvo vienintelė viso valstybinio turto savininkė. Tik atkūrus Lietuvos Respublikos Nepriklausomybę, viešosios nuosavybės perleidimas į privačią nuosavybę vykdytas 1991 m. Butų privatizavimo įstatymo, 1991 m. Valstybinio turto pirminio privatizavimo įstatymo nustatyta tvarka. Šiuo atveju byloje pateikti įrodymai patvirtina, kad Butas nebuvo privatizuotas teisės aktų nustatyta tvarka, todėl jis liko valstybės nuosavybe. Valstybė taip pat nebuvo perdavusi turto Varėnos rajono savivaldybei. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 95 straipsnį, galiojusį iki 1994 m. gegužės 17 d. įstatymu padarytų pakeitimų, buvo pripažįstama tik viena viešosios nuosavybės forma – valstybės nuosavybė. Savivaldybių nuosavybės, kaip savarankiškos viešosios nuosavybės formos, nenumatė ir 1990 m. vasario 12 d. Nuosavybės pagrindų įstatymas. Šio įstatymo 18 straipsnis nustatė, kad valstybės nuosavybės teisę įgyvendina tiek respublikinės, tiek ir vietinės valdžios institucijos (tuometiniai vykdomieji komitetai). Tačiau 1990 m. vasario 12 d. Vietos savivaldos pagrindų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 1 punkte buvo nustatyta, kad savivaldybės nuosavybės teisė atsiranda perduodant savivaldybei įstatymo nustatyta tvarka valstybinės nuosavybės objektus. Pirmieji įstatymai, sureguliuavę dalies valstybės turto perdavimo savivaldybėms tvarką, buvo 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymas „Dėl

dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn“ ir 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymas „*Dėl dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn įgyvendinimo*“. Šių įstatymų vykdymo tvarką detalizavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. rugsėjo 20 d. nutarimas Nr.1251 „*Dėl dalies valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn tvarkos*“. Lietuvos Respublikos 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymo „*Dėl dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn*“, 3 straipsnyje nurodytas turtas, buvo perduodami pagal perdavimo priėmimo aktus, pasirašytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotų asmenų, savivaldybės nuosavybėn. Taip pat minėti teisės norminiai aktai nurodė, kad Miestų ir rajonų merai ar jų įgalioti asmenys perduotą savivaldybių nuosavybėn valstybės turtą turi teisiškai įregistruoti konkrečios savivaldybės vardu, 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymo „*Dėl dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn*“ įgyvendinimo nustatyta tvarka.

Apibendrinat pažymėtina, kad butas Nr. 2 (unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002), esantis Naniškių g. 19-2, Senųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., buvo sukurtas kaip valstybės nuosavybės teisės objektas ir valstybės turto privatizavimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo perduotas (parduota ar kitaip pagal įstatymus perleista) privačių asmenų nuosavybėn, todėl jis vertintinas kaip priklausantis valstybei nuosavybės teise. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 19 straipsnio 2 dalimi, valstybės nekilnojamas turtas, išskyrus Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo rūmus, laikantis šiame įstatyme nustatytų principų, gali būti valdomas centralizuotai – tai yra valstybės nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo veiklas perduodant vykdyti vienam subjektui. Valstybės įmonių patikėjimo teise valdomas valstybės nekilnojamas turtas gali būti perduodamas centralizuotai valdyti, jeigu jis nenaudojamas valstybės įmonės veiklai vykdyti arba yra pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti. Vadovaujantis Įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi, valstybės nekilnojamojo turto centralizuotą valdymą įgyvendina centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas (nuo 2014 m. spalio 1 d. centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju yra valstybės įmonė Turto bankas). Dėl šios priežasties teismo sprendimas pripažinti Butą Nr. 2 valstybės nuosavybe leis valstybės įmonei Turto bankas įgyvendinti teisės aktuose nustatytas centralizuoto turto valdytojo teises ir pareigas. Juridinę reikšmę turintis faktas nustatytas tikslu įregistruoti daiktines teises Nekilnojamojo turto registre. Ginčo su suinteresuotu asmeniu Varėnos rajono savivaldybės administracija nėra.

Juridinę reikšmę turintys faktai – tai įstatymų nustatytos aplinkybės, nuo kurių priklauso asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pabaiga. Kai tam tikras juridinis faktas nėra akivaizdus arba nėra jį patvirtinančių dokumentų, asmuo negali įgyti atitinkamų subjektinių teisių arba įgyvendinti jau esamos subjektinės teisės. Tokiu atveju asmuo gali pasinaudoti įstatymo įtvirtinta teise kreiptis į teismą, prašydamas nustatyti atitinkamą juridinį faktą. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 444 straipsnio 1 dalį ypatingosios teisenos tvarka gali būti nustatomi tie faktai, nuo kurių priklauso asmenų asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pabaiga, t. y. juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymas galimas tik tuo atveju, kai tai sukelia teisines pasekmes. Remiantis CPK 445 straipsniu, teismas nustato juridinę reikšmę turinčius faktus tik tada, kai pareiškėjas negali kitokia tvarka gauti tuos faktus patvirtinančių dokumentų arba kai negalima atkurti prarastų dokumentų. Juridinę reikšmę turintį faktą teismas gali nustatyti, kai yra šios aplinkybės: 1) prašomas nustatyti faktas turi turėti juridinę reikšmę; 2) pareiškėjas neturi dokumentų, patvirtinančių juridinę reikšmę turintį faktą; 3) pareiškėjas negali kitokia, t. y. ne teismo, tvarka gauti dokumentų, patvirtinančių atitinkamą juridinę reikšmę turintį faktą, arba pareiškėjas negali ne teismo tvarka atkurti prarastų dokumentų, patvirtinančių juridinę reikšmę turintį faktą. Kai nėra bent vienos iš nurodytų aplinkybių, klausimas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo nenagrinėtinas teisme (*LAT Senato 2005 m. gruodžio 29 d. nutarimas Nr. 56 „Dėl teisės normų, reglamentuojančių juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymą, taikymo teismų praktikoje“*, *LAT 2010 m. gruodžio 21 d. nutartis Nr. 3K-3-543/2010 ir kt.*).

Remiantis, tuo kas išdėstyta ir nustatyta, tenkinamas pareiškėjos Lietuvos Respublikos reikalavimas nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad butas Nr. 2 (unikalus Nr. 3897-3008-

6014:0002), esantis Naniškių g. 19-2, Senųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav., yra Lietuvos Respublikos nuosavybė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos CPK 259 straipsniu, 270 straipsniu, 268 straipsniu, 444 straipsniu, teismas,

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškimą tenkinti visiškai.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad butas Nr. 2, kurio unikalus Nr. 3897-3008-6014:0002, esantis Naniškių g. 19-2, Senųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav. (Valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro 2022 m. rugpjūčio 1 d. duomenų bazės išrašė nurodytas adresas – Naujųjų Naniškių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav.), yra valstybės – Lietuvos Respublikos – nuosavybė.

Juridinę reikšmę turintis faktas nustatytas tikslu įregistruoti daiktines teises Nekilnojamojo turto registre.

Sprendimas per trisdešimt dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas Kauno apygardos teismui per Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmus.

Teisėja

Silvana Girdenienė